

NTFR 2026/960 - Geen bewijs voor inkoopkosten, maar ook onvoldoende bewijs voor vergrijpboete

Gegevens

Publicatie

NTFR 2026/960

Instantie

Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak

24 april 2026

Datum publicatie

9 juni 2026

Annotator

mr. N.I. Groenland
is werkzaam bij Clifford Chance LLP

ECLI

[ECLI:NL:RBDHA:2026:9897](#)

Belastingjaar

2017

Zaaknummer

24_2113

Relevante informatie

[Art. 8 Wet Vpb 1969](#), [Art. 67e AWR](#), [Art. 7:15 Awb](#)

Inhoudsindicatie

bewijslast, vrijspraak, arrest Melo Tadeu, strafrechtelijk onderzoek, witwassen, valsheid in geschrifte

Samenvatting

Belanghebbende is een bv die samen met haar dochtermaatschappij, een recyclingbedrijf, deel uitmaakt van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Alle aandelen worden gehouden door de dga. In 2017 heeft de dochtermaatschappij creditfacturen opgesteld en betalingen verricht aan twee andere bv's voor cacaoveegsel, steiger materiaal en staalplaten, in totaal ruim € 1 miljoen. Deze bedragen zijn als inkoopkosten in de aangifte Vpb 2017 opgenomen, waardoor een negatieve belastbare winst is aangegeven. De definitieve aanslag is conform de aangifte opgelegd. Naar aanleiding van een strafrechtelijk onderzoek naar witwassen zijn de transacties en facturen onderzocht, waarbij geen aanvullende documentatie van leveringen of inkoop is aangetroffen. De dochteronderneming is strafrechtelijk vrijgesproken van witwassen en valsheid in geschrifte, omdat er onvoldoende bewijs was dat er geen goederenstroom heeft plaatsgevonden. De inspecteur corrigeert de inkoop en legt een navorderingsaanslag op. In geschil is of de navorderingsaanslag Vpb en de vergrijpboete voor 2017 terecht en naar juiste bedragen zijn opgelegd.

De rechtbank oordeelt dat de bewijslast voor de inkoopkosten bij belanghebbende ligt. Zij slaagt er niet in deze kosten met objectieve en verifieerbare gegevens te onderbouwen, nu de creditfacturen door haarzelf zijn opgesteld en er geen achterliggende stukken of geloofwaardige verklaringen van de dga aanwezig zijn. Bij een kostenpost van deze omvang mag een nadere onderbouwing worden verwacht. De strafrechtelijke vrijspraak doet hier niet aan af. De belastingrechter vormt zelfstandig een oordeel en is niet gebonden aan het oordeel van de strafrechter, mede gezien de verschillende bewijsregels. De navorderingsaanslag is daarom terecht opgelegd.

Ten aanzien van de vergrijpboete overweegt de rechtbank dat de inspecteur overtuigend moet aantonen dat het aan opzet van belanghebbende is te wijten dat de aanslag te laag is vastgesteld. De inspecteur baseert zich uitsluitend op het strafrechtelijk onderzoek en heeft geen aanvullend onderzoek verricht. De rechtbank acht niet overtuigend bewezen dat sprake is van (voorwaardelijk) opzet, mede omdat belanghebbende strafrechtelijk is vrijgesproken van het opmaken van valse facturen en er onvoldoende bewijs is dat de administratie als geheel ondeugdelijk was. De boetebeschikking wordt daarom vernietigd.

(Beroep gegrond.)

Noot

Rechtbank Den Haag oordeelt in deze zaak over de aftrekbaarheid van gestelde inkoopkosten, de (on)afhankelijkheid van de fiscale beoordeling ten opzichte van vrijspraak in een strafrechtelijke procedure en de voorwaarden voor het opleggen van een vergrijpboete. Daarnaast is relevant dat partijen het erover eens waren dat de belastingrente moet worden verminderd in lijn met HR 16 januari 2026, [ECLI:NL:HR:2026:59](#), [NTFR 2026/205](#). De uitspraak illustreert scherp het verschil in bewijslastverdeling in het belastingrecht.

Opvallend is dat de rechtbank zonder inhoudelijke discussie vaststelt (met de woorden 'niet in geschil is dat') dat de belastingrente moet worden verminderd onder verwijzing naar [NTFR 2026/205](#). Daarmee bevestigt zij dat dit arrest directe doorwerking heeft in lopende procedures. Hoewel de rechtbank de exacte herrekening niet uitwerkt, volgt dat de belastingrente niet in stand kan blijven indien deze – kort gezegd – uitgaat boven wat, gelet op het normatieve kader van de Hoge Raad, nog als aanvaardbaar geldt. Voor de praktijk onderstreept dit de gedachte dat tegen belastingrente – ook zonder specifieke grieven – succesvol kan worden opgekomen wanneer die rente niet strookt met de door de Hoge Raad geformuleerde grenzen.

De kern van het materiële geschil betreft de aftrekbaarheid van ruim € 1 miljoen aan gestelde inkoopkosten. De rechtbank herhaalt het uitgangspunt dat de bewijslast voor aftrekbare kosten op de belastingplichtige rust. Eiseres baseerde zich primair op (eigen) creditfacturen en bijbehorende betalingen. De rechtbank acht dit onvoldoende. Doorslaggevend is het ontbreken van een objectieve en verifieerbare onderbouwing, zoals contracten, transportdocumentatie, weegbonnen of andere bewijsstukken die een goederenstroom aannemelijk maken. De enkele boekhoudkundige verwerking en betaling zijn niet genoeg, zeker niet nu de facturen door eiseres zelf zijn opgesteld en de verklaringen van de dga inconsistent en dus niet-verifieerbaar zijn.

Interessant is dat de strafrechtelijke vrijspraak de fiscale bewijspositie niet verbetert. De belastingrechter is immers niet gebonden aan het oordeel van de strafrechter en hanteert een andere bewijsmaatstaf. Waar in het strafrecht het ontbreken van bewijs voor een negatieve stelling ('er was geen goederenstroom') leidt tot vrijspraak, blijft in het belastingrecht de positieve bewijslast bij de belastingplichtige om kosten aannemelijk te maken. Dat onderscheid wordt hier pregnant zichtbaar.

Anders dan bij de materiële heffing, ligt de bewijslast voor de vergrijpboete bij de inspecteur. De rechtbank benadrukt dat voor het opleggen van een vergrijpboete sprake moet zijn van 'doen blijken'. De inspecteur moet overtuigend aantonen dat het aan (voorwaardelijk) opzet van de belastingplichtige is te wijten dat te weinig belasting is geheven.

De inspecteur slaagt daarin niet. Hij baseert zich uitsluitend op het strafrechtelijk dossier en verricht geen aanvullend zelfstandig onderzoek. Dat is onvoldoende volgens de rechtbank en dat lijkt me juist, temeer nu de strafrechter expliciet heeft geoordeeld dat niet overtuigend is bewezen dat er geen goederenstroom heeft plaatsgevonden. Tegen die achtergrond kan niet worden vastgesteld dat eiseres willens en wetens onjuiste aangiften heeft gedaan of bewust de aanmerkelijke kans daarop heeft aanvaard.

De rechtbank acht het bovendien in strijd met de onschuldpresumptie om, zonder nadere onderbouwing, uit te gaan van valse facturen, terwijl de strafrechter juist niet tot dat oordeel is gekomen. Dat vormt een belangrijke begrenzing van het gebruik van strafrechtelijke bevindingen in boetezaken.

Deze uitspraak bevestigt de asymmetrische bewijslastverdeling in het belastingrecht; waar de belastingplichtige faalt in het aannemelijk maken van kosten, strandt de inspecteur bij de boete wegens het niet kunnen 'doen blijken' van (voorwaardelijk) opzet.